

VAŠA PRAVA KOD OBITELJSKOG NASILJA

Policijske,
kaznenopravne i
građanskopravne
mogućnosti
zaštite

BIG KOORDINIERUNG

Kod obiteljskog nasilja –
pružanje pomoći ženama i njihovoj djeci

Kroatisch

BIG e.V.

Bei häuslicher Gewalt - Hilfe für Frauen und ihre Kinder

BIG KOORDINIERUNG

BIG HOTLINE

BIG PRÄVENTION

BIG e. V.

Berliner Initiative gegen Gewalt an Frauen

Durlacher Str. 11 a, 10715 Berlin

Tel. 030-61 70 91 00

Faks 030-61 70 91 01

mail@big-koordinierung.de

www.big-berlin.info

Berlin, 2017, 09. Izdanje

Ova je brošura izdana zahvaljujući svesrdnoj potpori
zaklade Stiftung Deutsche Klassenlotterie Berlin.

Nasilje nad ženama se pretežito odvija u prividno sigurnom prostoru unutar četiri zida – drugim riječima, u vlastitom domu.

Gotovo svaka 4. žena u Njemačkoj starija od 15 godina bila je žrtvom nasilja, što znači da je bila izložena tjelesnom, psihičkom i/ili spolnom nasilju različitog intenziteta svog prijašnjeg ili sadašnjeg partnera ili druge osobe. To je rezultat studije Agencije EU za temeljna ljudska prava (2014) provedene u Njemačkoj na uzorku od oko 1500 žena. Počinitelji nasilja pretežno su muškarci. Posljedice su ponekad teške tjelesne povrede i mogu u najgorem slučaju završiti smrtnim ishodom. U Njemačkoj je zbog nasilja partnera 2015. godine smrtno stradala 131 žena (BKA-studija 2016).

Obiteljsko nasilje pojavljuje se u različitim oblicima zajedničkog života partnera. Žrtvom mogu biti i muškarci koji su u vezi sa ženom ili s drugim muškarcem, a do nasilja dolazi i u vezama između žena*.

U 60 % slučajeva obiteljskog nasilja djeca žive u zajedničkom kućanstvu. Djeca mogu svjedočiti nasilju ili sama biti njegovom žrtvom što se **u velikoj mjeri može negativno odraziti na tjelesni, mentalni, emocionalni i socijalni razvoj djeteta** i time ugroziti dobrobit djeteta.

* U nastavku se sadržaj brošure uglavnom odnosi nanasilje muškaraca nad ženama.

U određenim okolnostima, npr. kod teškog nasilja ili kada je riječ o vrlo maloj djeci može doći i do trajnih traumatskih oštećenja. Stoga se situacije nasilja moraju brzo okončati te odmah primijeniti mjere zaštite žena i djece.

Jeste li tijekom svog životnog partnerstva, u braku ili obitelji doživjeli obiteljsko nasilje?

- Vrijeđani ste, izloženi pogrdama ili ponižavani?
- Izloženi ste ekstremnoj ljubomori i stalnoj kontroli?
- Ne smijete sami odlučivati o tome što biste htjeli i oduzima vam se i uskraćuje novac?
- Izloženi ste zlostavljanju, premlaćivanju, ozljeđivanju, prijetnjama ili zatvaranju?
- Prisiljavani ste na seksualni odnos, silovani?
- Uznemiravani ste, izloženi prijetnjama i praćenju (Stalking)?

U TOM SLUČAJU IMATE PRAVO BRANITI SE OD NASILJA!

Gore navedene radnje su kažnjive i podliježu policijskom i sudskom progonu (npr. kao tjelesne ozljede, oduzimanje slobode, kazneno djelo protiv spolnog samoodređenja).

Želite pružiti pomoć žrtvi?

- Svjedočili ste nasilju u svom obiteljskom, društvenom ili poslovnom okruženju?
- Prijateljica, rođakinja, sustanarka, klijentica ili pacijentica povjerile su vam da su bile izložene nasilju svog prijašnjeg ili sadašnjeg partnera?
- Savjetujete klijentice kod kojih naslućujete izloženost obiteljskom nasilju?

Ova brošura namijenjena je i vama kao članu obitelji, susjedu (i), kolegi(ici) ili kao stručnjaku u ustanovi socijalne i zdravstvene skrbi, ustanovi za pomoć mladima ili javnoj upravi.

Bez obzira jeste li žrtva ili pomažete žrtvi obiteljskog nasilja:

Ovom brošuram želimo vam pružiti informacije o pravima koje imate kao žena u suprotstavljanju obiteljskom nasilju i zaštititi sebe i svoje djece od daljnjih nasilnih djela.

U **Dijelu 1** brošure naći ćete pregled mogućnosti koje su policiji na raspolaganju u cilju zaštite žrtve i sprječavanja nasilja. Pružit ćemo vam informacije o mjerama koje možete sami poduzeti za svoju vlastitu sigurnost i sigurnosti svoje djece (vidi 6–13).

U **Dijelu 2** objašnjavamo kako pokrenuti kazneni postupak, koju ulogu i koja prava ima svjedokinja u tom postupku i gdje je moguće dobiti daljnju pomoć i savjetovanje (vidi 14–17).

Dio 3 ove brošure pruža objašnjenja o građanskopravnim mogućnostima zaštite od daljnjih nasilja. Pokazat ćemo vam kako ćete sudskim putem postići zabranu kontakta i približavanja, ili kako se počinitelju može zabraniti daljnje korištenje zajedničkog stana (vidi 18–24).

Što je obiteljsko nasilje?

"Obiteljsko nasilje" označava (neovisno o mjestu počinjenja) kaznena djela nasilja između osoba u partnerskoj vezi,

- koja trenutno postoji,
- koja se razdvaja ili
- je raskinuta

ili

- su u obiteljskom srodstvu, ako se ne radi o kaznenim djelima na štetu djece.

Obiteljsko nasilje (i nazočnost nasilju) je ugrožavanje dobrobiti djeteta.*

* Opća definicija prema Upravi senata za unutarnje poslove i sport/Uprava senata za pravosuđe 10/2001

Policijska zaštita

U berlinskoj policiji radeiskusni i obučeni djelatnici i djelatnice za slučajeve obiteljskog nasilja i seksualnih kaznenih djela.

Policiju možete tijekom 24 sata dobiti na besplatni telefonski broj 110.

Kada nazove policiju: obavijestite je,

- jeste li tog trenutka akutno ugroženi (je li počinitelj još u vašoj blizini?)
- tko ili što vas ugrožava tko vas je i čime ozlijedio (npr. nožem, udarcima)

Ako počinitelj više nije prisutan ili nije u vašoj blizini, obavijestite policiju

- prijeti li vam **neposredno** daljnje nasilje,
- posjeduje li počinitelj oružje

Nakon toga se donosi odluka o tome da li policija mora doći osobito žurno.

Dok policija ne stigne sklonite se npr. kod susjeda, u prodavaonicama, ili potražite sklonište u svom vlastitom stanu.

Obavijestite policiju gdje vas mogu potražiti.

Kada policija stigne, ispitat će vas odvojeno od počinitelja nasilja te im možete objasniti svoju situaciju. Ako se nalazite u situaciji koja vas neposredno ugrožava ili je već počinjeno kazneno djelo,

- opišite policiji iscrpno što se desilo, kako bi mogli pokrenuti odgovarajuće mjere za vašu zaštitu i progon počinitelja kaznenog djela,
- obavijestite ih također o nevidljivim ozljedama ili starim povredama,
- po mogućnosti navedite svjedoke,
- u danom slučaju predajte policiji predmet kojim je počinjeno kazneno djelo.

Sa svojom djecom možete također pod policijskom zaštitom napustiti mjesto kaznenog djela, kako biste

- potražili sklonište (npr. u sigurnoj kući),
- dobili medicinsku pomoć ili
- omogućili dokumentiranje ozljeda i tragova nasilja.

Moguće udaljenje počinitelja

Policija može počinitelja udaljiti iz stana, oduzeti mu ključ te mu zabraniti daljnji ulazak u stan. To udaljavanje iz stana i zabrana ulaska u stan mogu trajati do 14 dana dok postoji opasnost da će počinitelj iznova bude nasilan prema vama i/ili vašoj djeci.

Moguća zabrana uspostavljanja kontakta počinitelja sa žrtvom

Osim toga policija može zabraniti počinitelju pristup vama i/ili vašoj djeci kao i stupanje u kontakt s vama. Ta zabrana može vrijediti također nekoliko dana te se može odnositi na mjesta na kojima se morate zadržavati (npr. radno mjesto, dječji vrtić/škola).

Moguće pritvaranje počinitelja

Policija ima također mogućnost privremeno pritvoriti počinitelja ako se neposredna opasnost ne može spriječiti na drugi način. Kako bismo vas mogli obavijestiti o tome kada će vašeg partnera pustiti iz pritvora priopćite policijskoj djelatnici/djelatniku broj telefona na kojem ste dostupni.

Imate li još pitanja?

Sdaljnjim pitanjima o svojoj zaštiti i potpori ženama koje su žrtve nasilja te o pravnim mogućnostima možete se obratiti na

BIG Hotline – Tel. (030) 611 03 00

BIG Hotline možete svaki dan dobiti od 8–23 sata kao i tijekom vikenda i blagdana na telefonski broj.

Ako želite da vas nazovu djelatnice BIG Hotline, policija im može uz vaš pristanak proslijediti vaš broj telefona. Čak i ako nije došlo do policijske intervencije, imate mogućnost pokrenuti dugoročno djelotvorne **građanskopravne mjere prema Zakonu o zaštiti od nasilja, npr. dodjelu zajedničkog stana vama te zabranu približavanja i kontakta na dulje vrijeme (vidi str. 18 "Građanskopravne mogućnosti")**.

Prijava policiji

neophodniza nastavak policijskog istražnog postupka. Ako ste spriječeni možete pravodobno dogovoriti novo ročište. Prije tog ročišta možete potražiti savjet u nekom od savjetovališta ili kod odvjetnice/odvjetnika. U pravilu je također moguće da vas na ispitivanjima prati osoba od vašeg povjerenja,

socijalni radnik (v.d.) ili odvjetnica/odvjetnik.
Dopušteno im je prisustvovati vašem ispitivanju.

Psihosocijalna potpora tijekom postupka

Pod određenim uvjetima imate i zakonsko pravo na psihosocijalnu potporu tijekom postupka. To je poseban oblik potpore žrtvama tijekom kaznenog postupka koji ne sadrži niti pravno savjetovanje a niti otkrivanje kaznenog dijela. Ovu zadaću obavlja odvjetnik. Zadaci psihosocijalne potpore tijekom postupka sastoje se u tome da vam se tijekom cijelog kaznenog postupka pruža potpora i ublažava individualno opterećenje. Psihosocijalni savjetnik/ca u postupku smije u određenim okolnostima biti uz vas nazočan saslušanjima i glavnoj raspravi.

Imate pravo **na besplatnu dodjelu psihosocijalne pratnje tijekom postupka**, ako

- ste bili žrtva teškog nasilja ili spolnog kaznenog dijela,
- ne možete dostatno sami zastupati svoje interese
- postoji posebna potreba za zaštitom
- ste maloljetni.

O mogućnostima u vašem konkretnom slučaju morate zatražiti savjet u nekom od savjetovališta.

Imate pravo uskraćivanja svjedočenja

Ako ste s počiniteljem u krvnom srodstvu, zaručeni, vjenčani, u tazbinskom srodstvu ili ste u registriranom životnom partnerstvu imate pravo uskratiti svjedočenje. To znači da u svakom trenutku možete uskratiti iskazivanje. Spis se čuva nekoliko godina. Ako se kasnije odlučite dati svoj iskaz postupak se ponovno može pokrenuti.

Ako ste nakon podnošenja prijave iznova izloženi nasilju, morate o tome smjesta obavijestiti svoju odvjetnicu/svog odvjetnika, policiju državno odvjetništvo i sud. **Podršku možete dobiti samo u slučaju napada vašeg (bivšeg) partnera.**

Važne napomene

- Izvijestite o svim dosadašnjim nasilnim djelima kao i prijetnjama svog supruga/partnera od samog početka.
- Kažite ako se bojite daljnjeg nasilja nad vama, vašom djecom ili drugim osobama koje su vam željele pomoći.
- Navedite sve osobe koje su vidjele ili čule što se dogodilo.
- Ako je moguće, predočite liječničke potvrde o ozljedama (i onim ranijim) kao i posljedicama.
- Sastavite zapisnik po sjećanju o tom ili tim događajima. Navedite u njemu točne okolnosti (datum, sat, svjedoke), daljnje prijetnje i nasilja. Vaša dokumentacija će vam pomoći kasnije kod sudskih postupaka.
- Ako imate ozljede oslobodite već kod podnošenja prijave oslobodite svoju liječnicu/svog liječnika obveze čuvanja liječničke tajne. U tu svrhu policija će vam dati odgovarajući obrazac.

Medicinsko liječenje i potvrde

Ako ste ozljeđeni, trebali biste se liječiti kod liječnice/liječnika od vašeg povjerenja. U slučaju obiteljskog nasilja o svojim ozljedama možete dobiti besplatnu potvrdu u Charité ambulanti za zaštitu od nasilja koju će vam izdati liječnica sudske medicine i dokumentirati za potrebe suda. Morate međutim za to prethodno zakazati termin (vidi str. 25/adresar).

Kod spolnog zlostavljanja/kaznenih dijelamorate neposredno nakon kaznenog dijela otići u bolnicu ili kod liječnice/liječnika kako biste dokumentirali ozljede (ako je moguće i fotografijama) i osigurali dokaze o tragovima. **Pritom je važno da se operete tek nakon pregleda, bez obzira koliko vam to neugodno bilo.** Ostale predmete odjeću i rublje na kojima se nalaze tragovi nasilnog djela morate sačuvati u papiru(vrećici) i predati ih policiji. U svakom slučaju zatražite uvjerenje o svojim ozljedama. Takva uvjerenja su zbog osiguranja dokaza u kaznenom postupku vrlo važna. O daljnjem tijeku kaznenog postupka (vidi str. 14).

Odlučili ste napustiti stan.

Ako napuštate stan sami ili sa svojom djecom možete u svako doba dana i noći naći zaštitu i smještaj u nekoj sigurnih kuća ili stanu za prihvata žrtve obiteljskog nasilja (vidi adrese na kraju brošure).

Osigurajte adresu za primanje poštanskih pošiljki!

Ako napuštate stan sa zajedničkom djecom a za njih nemate isključivo pravo na roditeljsku skrb ili pravo odlučivanja o boravištu, morate za to podnijeti zahtjev nakon iseljenja kod nadležnog obiteljskog suda (vidi str. 21).

Važne stvari koje morate ponijeti prilikom napuštanja stana

- Svoju osobnu iskaznicu ili putovnicu kao i vašeg djeteta/djece
- Rodni list/vjenčani list
- Karticu zdravstvenog osiguranja za sebe i svoju djecu
- Dokumentaciju o pravu na boravak
- Ugovor o najmu
- Ugovor o radu/rješenja o mirovini
- Rješenja zavoda za zapošljavanje ili ustanova za socijalnu skrb
- Odluke o pravu na skrbništvo
- Dokumentaciju o bankovnom račun
- Lijekove
- Osobne stvari za sebe i svoju djecu (odjeću, higijenske potrepštine, igračke, stvari za školu, dnevnik...)

Ako kasnije želite uzeti osobne stvari iz stana, policija vas može pratiti do vašeg stana i pružiti vam zaštitu, ukoliko i dalje postoji opasnost od nasilja.

Prijava i zabrana davanja informacija o vašoj novoj adresi

Prema njemačkom Saveznom zakonu o matičnoj evidenciji građana morate u roku 14 dana prijaviti adresu vašeg novog stana uredu za građane.

Ako se prijavljujete u skloništu za žene ili stanu za prihvat žrtava obiteljskog nasilja prijavni ured će automatski staviti tzv. uvjetovanu oznaku zabrane davanja informacija. To znači da prijavni ured smije dati informaciju osobama koje žele saznati vaše mjesto stanovanja samo ukoliko vi i vaša djeca time nećete biti ugroženi.

Ako ste se primjerice prijavili kod neke prijateljice ili rođaka, morate sami podnijeti zahtjev za zabranu davanja informacija. Zahtjev za zabranu davanja informacija morate opširno obrazložiti.

Koji učinak ima zabrana davanja informacija?

Prije nego prijavni ured daje informaciju drugim osobama o vašoj novoj adresi mora vas pitati za dopuštenje. U tom slučaju morate dobro obrazložiti da vam zbog davanja informacije iz registra stanovništva prijete teška opasnost.

Morate navesti sve razloge koji govore u prilog zabrani prosljeđivanja vaše adrese tim osobama ili službama. U tu svrhu morate – koliko je to moguće – predočiti odgovarajuća dokazna sredstva kao npr. medicinske izvještaje, policijske prijave, naloge za zaštitu od nasilja itd.

Morate također objasniti da vas npr. određena osoba ugrožava, da vas je već ozlijedila ili da se toga bojite.

Zahtjev za zabranom davanja informacije

Zahtjev možete neformalno podnijeti kod nadležnog ureda upravnog tijela, ureda za predmete koji se odnose na građane i javni poredak (LABO). Ako vam je potrebna za to pomoć, možete zatražiti informacije u nekom od savjetovališta (vidi dio s adresama).

Odgovarajući obrazac dobit ćete u sigurnoj kući, stanu za prihvat žrtava obiteljskog nasilja ili u savjetovalištu. **Možete međutim i sami napisati neformalni zahtjev.** U njemu morate navesti svoje ime, imena svoje djece, datume rođenja i svoju novu adresu. Ako dolazite iz druge savezne države morate što je moguće brže i u mjestu odakle dolazite

podnijeti zahtjev za zabranom davanja informacija, jer Berlinska zabrana tamo ne vrijedi.

O odluci zabrane davanja informacija i njezinom trajanju (n. pr. 1/2 godine, 1 godinu) bit ćete obaviješteni pisanim putem. Obratite pozornost na navedeni rok; nakon isteka roka automatski se ukida zabrana davanja obavijesti. Stoga morate sami pravodobno voditi računa o produljenju. Potrebno je da potom i ured za predmete koji se odnose na građanstvo i javni poredak (LABO) obavijestite da vam još uvijek prijete opasnost.

Potrebno je također da za svoju djecu podnesete zahtjev za pravo odlučivanja o boravištu, kako bi zabrana davanja informacija vrijedila i za njih te počinitelju ostalo nepoznato vaše mjesto boravka. Za zajedničku djecu možete podnijeti zahtjev za zabranu davanja informacija samo ako ste imenovani njihovim isključivim skrbnikom odnosno ako imate pravo odlučivanja o boravištu (vidi o tome opširno na str. 21).

Kazneni postupak

Nakon policijske istrage dokumentacija na osnovi vaše prijave će biti predana općinskom ili državnom odvjetništvu. Tu će se odlučiti o tome postoje li preduvjeti za podizanje tužbe.

Nakon istražnog postupka u pravilu slijedi:

Obustava/okončanje postupka

Općinsko/državno odvjetništvo obustavit će postupak ako smatra da nema dovoljno dokaza za podizanje optužnice. Protiv obustave postupka možete uložiti prigovor. O tome možete zatražiti informacije u jednom od savjetovaništa koja nude besplatnu pravnu pomoć (vidi adresar).

Podizanje optužnice/kazneni nalog

Ako općinsko/državno odvjetništvo ima dovoljno dokaza, podići će optužnicu pred nadležnim sudom ili podnijeti zahtjev za izdavanjem kaznenog naloga.

Na osnovi kaznenog naloga sud može počinitelja kazniti novčanom ili uvjetnom kaznom bez saslušanja pred sudom donošenjem rješenja u pisanom obliku. Time je sudski postupak okončan. Sud Vas o tome neće obavijestiti, međutim možete samoinicijativno pisanim putem zatražiti obavijesti od općinskog/državnog odvjetništva. **Kao žrtva kaznenog djela možete već i od policije zatražiti da Vas se obavijesti o ishodu postupka.**

Tijek sudskog saslušanja

Sud odlučuje o tome hoće li prihvatiti optužni prijedlog i zakazuje ročište za glavnu sudsku raspravu. Poziv za glavnu raspravu dobit ćete osobno Vi kao svjedokinja, ali i sve ostale svjedokinje/ci i počinitelj.

U pravilu se glavna rasprava održava godinu dana nakon podnošenja prijave. Na saslušanju pred sudom ćete još jednom morati dati iscrpnu izjavu, jer sud može donijeti odluku samo na osnovi usmeno danog

opisa događaja svih sudionika. Sud, općinsko/ državno odvjetništvo, ali i optuženik i njegov(a) odvjetnik(ca) mogu vam postaviti dodatna pitanja.

Vaši se raniji iskazi pred sudom neće uzeti u obzir ako se odlučite koristiti svojim pravom na uskraćivanje iskaza. Ukoliko nema drugih dokaza to će rezultirati oslobađajućom presudom i nekažnjavanjem počinitelja. Imajte na umu da se počinitelj može slobodno kretati po sudskoj zgradi ako mu nije izrečena mjera istražnog zatvora. Bojite li se susreta s njim, možete do davanja svog iskaza čekati u zaštićenoj sobi za svjedoke. O tome prethodno obavijestite sud (telefonski broj navedem je na pozivu za ročište) te se obratite službi za podršku svjedocima (vidi adresar). Optuženik je u načelu nazočan u sudnici. Tijekom vašeg saslušanja može ga se međutim pod određenim uvjetima udaljiti iz sudnice.

Pratnja i savjetovanje pri sudskom saslušanju
Glavna rasprava je javna. Pod određenim uvjetima javnost se može djelomično isključiti. Možete zatražiti pratnju, primjerice osobe zadužene za pružanje psihosocijalne potpore u postupku (vidi str. 9), osobe od povjerenja.

U svako doba možete se posavjetovati s odvjetnicom/ odvjetnikom od vašeg povjerenja koje ste opunomoćili za zastupanje. Vaša odvjetnica/odvjetnik ima pravo uvida u spis prije pokretanja postupka i pratiti vas na saslušanje. Troškove za to u pravilu snosite sami. O tome vas može posavjetovati odvjetnica/odvjetnik.

Nakon davanja iskaza optuženika, svjedokinje/ svjedoka i po potrebi sudskog vještaka, općinsko/ državno odvjetništvo još jednom rezimira iznijeto i podnosi prijedlog presude (pledoaje). Ako ste opunomoćili odvjetnicu/odvjetnika za zastupanje samo oni mogu iznositi vaš pogled na stvari. Nakon toga riječ ima braniteljica/branjenik i konačno optuženik.

Potom sud donosi svoju odluku (presudu) te optuženika

- osuđuje na novčanu kaznu ili
- kaznu zatvorom koja se može dosuditi uvjetno, ili
- obvezuje na pohađanje tečaja za počinitelje, ili
- oslobađa ako dokazi nisu dostatni za presudu.

Postupak se može doduše već i na glavnoj raspravi obustaviti – npr. novčanom uplatom.

Uključivanje sutužiteljice

Kod određenih kaznenih djela Zakon o kaznenom postupku predviđa da se ozlijeđena osoba može priključiti kaznenom postupku kao sutužiteljica. U tim slučajevima vam kao žrtvi i svjedokinji stoje na raspolaganju šira prava kao npr. pravo postavljanja pitanja u postupku protiv vašeg životnog partnera/ice)/supruga ili životnog suputnika/životne suputnice.

Ako sud odobri sporednu tužbu, možete podnijeti i zahtjev za odobrenjem podmirenja troškova postupka. Preko savjetovališta za žene možete stupiti u kontakt s iskusnim odvjetnicima koji na licu mjesta nude besplatnu pravnu pomoć (prethodno nazovite kako biste dogovorili termin za razgovor). Pritom mogu biti raspravljena sva općenita pitanja koja se tiču postupka (angažiranje odvjetnice/odvjetnika, pomoć pri podmirenju troškova postupka, tijekom postupka, mogućnosti zaštite, odšteta za pretrpljenu bol u svezi s kaznim postupkom...).

Kazneni progon – primjer

Građanskopravne mogućnosti zaštite

Ako ste osobno (i vaša djeca) postali žrtvom obiteljskog nasilja ili uhođenja, možete na sudu podnijeti zahtjev za zaštitom ili dodjelom zajednički korištenog stana. Nadležan je Obiteljski sud. Možete odabrati koji je sud nadležan za izdavanje naloga za zaštitu:

Sud u okrugu u kojem

- je počinjeno kazneno djelo,
- u kojem se nalazi zajednički stan ili
- u kojem živi tuženi/počinitelj.

Kod dodjele stana (prema čl. 1361 b, 1568 a Građanskog zakonika odnosno čl. 14, 17 LPartG (Zakon o životnom partnerstvu)) ne može se birati mjesna nadležnost a odluke se donose sljedećim redoslijedom:

Sud,

- kod kojeg se vodi ili se vodio bračni spor ili spor registriranog životnog partnerstva,
- u čijem se okrugu nalazi zajednički stan bračnih drugova odnosno partneri(ce) registriranog životnog partnerstva,
- u čijem okrugu stanuje tuženi odnosno tužena (počinitelj),
- u čijem okrugu stanuje tužiteljica odnosno tužitelj (žrtva).

Možete podnijeti zasebne zahtjeve za izdavanje privremenog naloga za vašu zaštitu ili za daljnje samostalno korištenje zajedničkog stana. To možete učiniti neovisno o pokretanju glavnog postupka.

Ako ste neposredno ugroženi, odnosno ako se radi o tzv. žurnom slučaju, pokreće se brzi i u pravilu jeftiniji pravni postupak. Zahtjev mora biti osnovan a preduvjeti za izdavanje naloga uvjerljivi. Zakon zahtijeva u tu svrhu takozvane prisutne dokaze kako bi se moglo odmah započeti s izvođenjem dokaza.

To može biti npr. liječničko uvjerenje ili izjava pod prisegom

Moguće je podnijeti zahtjev da se saslušanje provodi odvojeno od tuženika/tuženice kako bi se izbjegao susret s njim ili s njom na sudskoj raspravi. To se mora dobro obrazložiti.

Zaštita djece

Za djecu se ne mogu podnositi zahtjevi prema Zakonu o zaštiti od nasilja. Postoji međutim mogućnost podnošenja drugih zahtjeva (prema čl. 1666 i 1666 a Građanskog zakonika): Djeca starija od 14 godina mogu podnijeti sami takve zahtjeve i angažirati odvjetnicu/odvjetnika.

Nadalje mogu podnijeti zahtjev za:

- odštetu i naknadu za pretrpljenu bol (građanski sud)
- izdavanje općeg naloga radi zaštite svoje osobe prema čl. 823, 1004 Građanskog zakonika (BGB)
- pravo na roditeljsku skrb (Obiteljski sud)
- ukidanje prava pristupna na kontakt s djetetom (Obiteljski sud).

O tome biste se trebali posavjetovati/angažirati radi zastupanja odvjetnicu ili odvjetnika koji su specijalizirani za obiteljsko pravo. Ako imate male prihode može vam se odobriti podmirivanje troškova savjetovanja/postupka.

Budući da navedeni sudski postupci i donošenje odluka mogu trajati vrlo dugo, trebalo bi naloge za zaštitu i druge građanskopravne zahtjeve provoditi u okviru žurnog postupka. Obrasce koji će vam olakšati podnošenje zahtjeva možete dobiti u savjetovaništima za žene ili ih preuzeti s: www.big-koordinierung.de/Schutzantrag

Nalozi za zaštitu

Sud može počinitelju izreći zabrane zlostavljanja, prijatnji, uznemiravanja, približavanja i kontakta u skladu s čl. 1 Zakona o zaštiti od nasilja (GeWSchG); za djecu prema čl. 1666 Građanskog zakonika (BGB).

Može mu se primjerice zabraniti uspostavljanje kontakta s vama, približavanje vašem radnom mjestu ili stanu, vrtiću ili školi vaše djece. Policija će biti obaviještena o nalogima sukladno čl. 1 Zakona o zaštiti od nasilja (GeWSchG). Kršenje

bilo kojeg naloga o zaštiti prema čl. 1 Zakona o zaštiti od nasilja (GewSchG) je kažnjivo. Možete (ponovno) nazvati policiju i podnijeti prijavu. Osim toga možete sudu podnijeti zahtjev da mu se dosudi plaćanje kazne zbog nepoštivanja sudskih naloga. Iznimno je moguća i kazna zatvorom zbog nepoštivanja sudskih naloga.

Dodjela stana

Pri Obiteljskom sudu možete zatražiti **dodjelu zajednički korištenog stanaprema** čl. 2 Zakona o zaštiti od nasilja (GewSchG). Počinitelju se može izreći opomena u slučaju ugroženosti djece prema čl. 1666 Građanskog zakonika (BGB). Ako ste vjenčani ili živite u životnom partnerstvu možete podnijeti zahtjev i za dodjelom zajedničkog stana prema čl. 1361 n Građanskog zakonika (BGB) odnosno stana prema čl. 14 Zakona o životnom partnerstvu radi samostalnog korištenja. Preduvjet je da želite živjeti odvojeno ili već živite odvojeno te je dodjela stana nužna kako bi se izbjegle "nepotrebne teškoće". Istodobno s dodjelom stana počinitelju se može zabraniti otkazivanje stana ili sve što bi vam otežavalo korištenje stana.

Ako ste jedini najmoprimac stana i živite u (izvanbračnoj) trajnoj životnoj zajednici s počiniteljem možete pri Obiteljskom sudu zatražiti iseljenje iz stana. Ako ste oboje potpisali ugovor o najmu, morali biste se posavjetovati s odvjetnicom/odvjetnikom je li provedivo izuzimanje počinitelja iz ugovora o najmu. Sud vam međutim u svakom slučaju može omogućiti samostalno korištenje stana na određeno vremensko razdoblje. Ta mogućnost postoji i ako je ugovor o najmu zaključio sam počinitelj.

Dodatno postoji uvijek mogućnost da putem žurnog postupka u skladu s čl.1 Zakona o zaštiti od nasilja

(GewSchG) ishodite **zabranu pristupa, zlostavljanja, prijetnje, uznemiravanja i kontakta** (uključujući osobno približavanje). Imajte na umu da odluke suda koje su donesene prema Zakonu o zaštiti od nasilja bez usmene rasprave moraju biti dostavljene po sudskom ovrhovoditelju/ci. Ako vam se može odobriti pomoć pri podmirivanju troškova postupka morate za preuzimanje troškova podnijeti zahtjev zajedno s prvom dostavom. O odlukama prema čl. 2 Zakona o zaštiti od nasilja (prepuštanje zajednički korištenog stana) obavijestit će se policija i služba za mlade.

Pravo na roditeljsku skrb

Djeca su uvijek pogođena doživljenim nasiljem. Ako se želite odvojiti zbog zlostavljanja od vašeg partnera ili nastojite ishoditi izricanje sudskih mjera radi svoje zaštite, možete, kako biste spriječili daljnje ugrožavanje dobrobiti djeteta podnijeti zahtjev kod nadležnog obiteljskog suda za ostvarivanje prava o odlučivanju o boravištu ili roditeljske skrbi za svoju djecu. To možete učiniti neovisno o podnošenju zahtjeva za razvod. Moguće je da postoji i obveza suda za posredovanjem radi zaštite djece. Primjerice, prema čl. 16666, 1666 a Građanskog zakonika (BGB) može se zabraniti počinitelju korištenje stana, izreći zabrana kontakta, oduzeti mu pravo odlučivanja o boravištu itd.

Pravo na kontakt s djetetom

Neovisno o reguliranju prava roditeljske skrbi, otac u pravilu zadržava pravo kontakta s djecom. Ako ste vi i djeca u opasnosti od daljnjeg zlostavljanja odnosno ako su djeca zbog doživljenog nasilja oštećena, možete kod obiteljskog suda podnijeti zahtjev za privremeno ili neograničeno ukidanje odnosno isključivanje prava na kontakt. Sud često nalaže **kontakt s djetetom uz pratnju**, što znači da se posjete odvijaju u nazočnosti povjerljive osobe odnosno djelatnice/djelatnika ureda za mlade ili druge ustanove. Pravo na kontakt s djetetom zadržava i očuh (sadašnji/prijašnji bračni drug ili partner majke), ako je dijete duže vrijeme živjelo s njim u zajedničkom kućanstvu i ako taj kontakt doprinosi dobrobiti djeteta. Ako je takav očuh bio nasilan prema djetetu i/ili prema

vama možete zatražiti prekid odnosno ukidanje prava na kontakt. Možete kao pomoć zatražiti i sudski nalog za nadziranim kontaktom (u pratnji treće osobe).

Bake i djedovi kao i sestre i braća djeteta imaju također pravo na kontakt s djetetom uz uvjet da je taj kontakt na dobrobit djeteta. Potrebno je ispitati kakav su stav posebno baka i djed s očeve strane zauzeli prema nasilništvu oca djeteta.

Ako naime niječu da je dijete u opasnosti od nasilnog oca ili podcjenjuju njegovu nasilnost, to također mogu biti razlozi za isključivanje, prekid ili kontakt pod nadzorom kako bi se dijete učinkovito zaštitilo.

Istodobno s nalogom za zaštitu možete zahtijevati i prekid kontakta počinitelja sa svojim djetetom. Moguće je da se neće moći spriječiti da vam se počinitelj prilikom predaje djeteta pokuša približiti ili vas kod dogovora ponovno uznemirava ili vam prijeti. Ako već postoji sudska odluka o kontaktu s djetetom morate kod zahtjeva za izdavanjem naloga za zaštitu upozoriti sud na to te istodobno zatražiti izmjenu postojeće odluke. **Točnije informacije naći ćete u brošuri "Kontakt uz pratnju" koju je izdao BIG e. V.**

O postupanju u predmetima odnosa roditelja i djece

Od 01.09.2009 na snazi je Zakon o postupanju u predmetima obiteljskog prava i pitanjima izvanparničnog suda (FamFG).

Prema ovom zakonu vrijede slijedeća načela:

Načelo ubrzanja (čl. 150 FamFG)

Pitanja prava odlučivanja o boravištu, prava na kontakt s djetetom i predaje djeteta te pitanje ugrožavanja dobrobiti djeteta (čl. 1666, 1666 a Građanskog zakonika) moraju imati prednost kod rješavanja ispred svih drugih obiteljskih predmeta te se moraju rješavati u žurnom postupku. To znači da najkasnije mjesec dana nakon početka postupka mora biti zakazano sudsko ročište. Zahtjevima sudionika za odgodu ročišta može se izaći u susret

samo u iznimnim slučajevima. Razlog za zahtjev na odgodu ročišta mora se vjerodostojno obrazložiti.

Na ovom ročištu se moraju osobno pojaviti sudionici postupka (u danom slučaju sa vašom odvjetnicom/ vašim odvjetnikom), djelatnik ureda za mlade i po potrebi već imenovana osoba za potporu u postupku. Sud u pravilu saslušava i djecu.

Za majku žrtvu nasilja ovo ročište može zbog kratkog protoka vremena od nasilnog događaja predstavljati znatno osobno opterećenje. Zajedničko saslušanje može značiti sigurnosni rizik. Odgovarajući zahtjevi za odgodom ročišta i odvojenim saslušanjem moraju se vrlo dobro i vjerodostojno obrazložiti. Jasno obrazložite da ste žrtva obiteljskog nasilja. Sudu ukažite na to da bi odluka o kontaktu s djetetom mogla biti u suprotnosti s nalogom prema Zakonu o zaštiti od nasilja. Čak i termin za zajednički razgovor u uredu za mlade s počiniteljem predstavlja opasnost i može biti u suprotnosti s nalogom za zaštitu.

Težiti sporazumu (Čl. 156 FamFG)

Po pitanjima roditeljske skrbi, pravo na odlučivanje o boravištu, pravo na kontakt s djetetom i predaju djeteta

sud treba

- težiti sporazumnoj rješenju, (tj. da se roditelji dogovore)
- ukazati na mogućnosti savjetovanja, prije svega na koncept uzajamnog sporazuma u pogledu shvaćanja roditeljske skrbi/odgovornosti
- ukazati na mogućnosti posredovanja.

sud može

- naložiti savjetovanje
- sporazum prihvatiti kao kompromisno rješenje i sudski odobriti

sud mora

- u slučaju da ne dođe do sporazuma donijeti privremeni nalog.

Kod naloga savjetovanja ili vještačenja privremenim nalogom propisati ili isključiti pravo na kontakt s djetetom. U slučajevima obiteljskog nasilja zauzimanje za sporazum ne dolazi u obzir jer se ne može osigurati da se počinitelj pridržava dogovora. Sud mora na to biti upozoren uzimajući u obzir obrazloženje zakona uz čl. 156 obiteljskog zakona.

Odšteta i naknada za pretrpljenu bol

Vaše pravo na odštetu sadrži nadoknadu imovinske štete kao što su npr. troškovi za liječenje, financijske posljedice zbog gubitka zarade ili troškovi za zamjenu potrgane odjeće i uništenih predmeta. Pravo na naknadu zbog pretrpljene boli odnosi se na satisfakciju i odštetu za nanesene ozljede, boli, poniženje.

Kome se i gdje mogu obratiti

Obiteljski sudovi:

Pankow/Weißensee

Nadležan za okruge:

Mitte (Mitte, Tiergarten, Wedding),
Pankow (Pankow, Weißensee, Prenzlauer Berg),
Reinickendorf

Kissingenstr. 5–6
13189 Berlin-Pankow

Tel.: (030) 9 02 45-0

Služba za informacije i predaju pismena, prizemlje,
soba B 2, radno vrijeme od ponedjeljka do petka od
9.00–13.00, četvrtkom od 15.00–18.00
(prednost zaposlenima)

Schöneberg

Nadležan za okruge:

Steglitz-Zehlendorf und Schöneberg

Grunewaldstr. 66–67
10823 Berlin-Schöneberg

Tel.: (030) 9 01 59-0

Služba za informacije i predaju pismena, soba 11,
radno vrijeme od ponedjeljka do petka od 9.00–13.00,
četvrtkom od 15.00–18.00 (prednost zaposlenima)

Köpenick

Nadležan za Treptow/Köpenick

Mandrellaplatz 6

12555 Berlin

Tel. (030) 9 02 47-0

Služba za informacije i predaju pismena, soba 112,
radno vrijeme od ponedjeljka do petka od 9.00–13.00,
četvrtkom od 15.00–8.00
(prednost zaposlenima)

Tempelhof-Kreuzberg

Nadležan za sve ostale okruge:

Hallesches Ufer 62
10963 Berlin-Kreuzberg

Tel.: (030) 9 01 75-0

Služba za informacije i predaju pisemena u sobama F020 do F029, radno vrijeme od ponedjeljka do srijede od 8.30–15.00, četvrtkom od 14.00–18.00. petkom od 8.30–13.00

Kazneni sud:

Tiergarten, Tel.: (030) 90 01 14-0

Skloništa za žene:

- Skloništa za žene su zaštićeni privremeni prostori za stanovanje žena (i njihove djece) svih nacionalnosti.
- Sklonište za žene možete nazvati u svako doba danju i noću.
- Adrese skloništa za žene su tajne.
- Muškarci nemaju pristup skloništima za žene.
- Boravak u skloništu za žene je besplatan; sami se hranite/sami skrbite za sebe i svoje dijete.
- U skloništu za žene dobit ćete sve potrebne savjete i potporu.
- Boravak u skloništu za žene ne povlači za sobom automatski razvod a prijava se ne prosljeđuje Uredu za strance.

2. Autonomes Frauenhaus, Tel.: (030) 61 49 06 22

Hestia-Frauenhaus, Tel.: (030) 559 35 31

Frauenhaus Cocon, Tel.: (030) 91 61 18 36

Frauenhaus BORA, Tel.: (030) 986 43 32,
soba za osobe s invaliditetom

Frauenhaus CARITAS, Tel.: (030) 851 10 18
prilagođeno gluhim osobama

Interkulturelles Frauenhaus, Tel.: (030) 80 10 80 50

Centri za stručno savjetovanje i intervencije

nude ženama koje su žrtve obiteljskog nasilja telefonski i osobno

- savjetovanje o socijalnim i pravnim pitanjima
- informiraju ih o policijskim i pravnim mjerama
- posreduju sa skloništima za žene i stanovima za prihvata žena
- pružaju potporu prilikom odlaska u urede upravnih tijela i pri traženju stana
- nude pravno savjetovanje, skupne ponude i djelomično skrb za djecu i dr.

Savjetovanja su povjerljiva i besplatna a provode ih djelatnice s znanjem stranih jezika i jezika znakova te u slučaju potrebe s tumačima.

Frauenberatung TARA, Tel.: (030) 787 18 340
Savjetovanje također na engleskom, perzijskom, turskom i afganistanskom (dari) jeziku

FRAUENRAUM, Tel.: (030) 448 45 28
Savjetovanje i na engleskom jeziku

Frauenberatung BORA, Tel.: (030) 927 47 07
Savjetovanje i na engleskom te francuskom jeziku

Frauentreffpunkt, Tel.: (030) 622 22 60
SMS: 0151-567 40 945

Savjetovanje također na engleskom i poljskom jeziku s poznavanjem jezika znakova

Interkulturelles Frauenhaus, Tel.: (030) 80 19 59 80
Savjetovanje i na armenskom, engleskom, perzijskom i svim jezicima s područja bivše Jugoslavije. Pristup prilagođen invalidima

Stanovi za prihvat žena

Frauenzimmer e. V., Tel.: (030) 787 50 15,
prikladni za invalidska kolica

Hestia e. V., Tel.: (030) 440 60 58

Zuff e. V., Tel.: (030) 694 60 67 + (030) 787 18 340

Frauenort-Augusta, prilagođeni gluhoonijemim osobama

Tel.: (030) 28 59 89 77 i (030) 46 60 02 17

Faks (030) 28 59 89 78 i (030) 46 60 02 17

SMS: 0160-666 37 78

Interkulturelles Wohnprojekt, Tel.: 80 10 80 10

Kod ovih centara možete besplatno dobiti ostale pravne informacije i potporu:

Specifične ponude savjetovanja i informiranja

LARA, stručni savjetodavni centar za potporu kod spolnog nasilja nad ženama

Tel.: (030) 216 88 88 (Hotline)

Krizni i savjetovani centar za silovane i spolno zlostavljane žene

Wildwasser e. V., Tel.: (030) 693 91 92

Samopomoć i savjetovanje za žene koje su u djetinstvu doživjele seksualno nasilje

Noćno sklonište u slučaju krize

Tel.: (030) 61 62 09 70

12055 Berlin, Mareschstraße 14

Radno vrijeme: Od petka do subote: 20–2 sata,

od subote do nedjelje: 20–2 sata,

od srijede do četvrtka: 19–1 sat,

Netzwerk behinderter Frauen in Berlin e. V.,

Tel.: (030) 617 09 167/(030) 617 09 168/169

Ban Ying, Tel.: (030) 440 63 73/74
Koordinacijski ured i savjetovanište protiv trgovine ljudima

Al Nadi, Tel.: (030) 852 06 02
Sastajalište i savjetovanje za arapske žene

HINBUN, Tel.: (030) 336 66 62
Obrazovni i savjetodavni centar za Kurdistanke

In VIA, Tel.: (030) 66633487
mobitel: 0177 738 62 76
Savjetovanište za žene koje su žrtve trgovine ljudima

TIO, Tel.: (030) 624 10 11
Sastajalište i mjesto za informacije za turske žene

EWA Frauenzentrum, Tel.: (030) 442 55 42
Pravne informacije i opće savjetovanje

Dežurne službe za zaštitu djece

dostupne danju i noću

Hotline Kinderschutz, Tel.: (030) 61 00 66

Kindernotdienst, Tel.: (030) 61 00 61

Jugendnotdienst, Tel.: (030) 61 00 62

Mädchennotdienst, Tel.: (030) 61 00 63

Savjetovanje o zaštiti žrtve i svjedoka

Opferhilfe, Tel.: (030) 395 28 67
Savjetovanište za žrtve kaznenih djela

Podrška svjedocima pri općinskom sudu Tiergarten i drugostupanjskom sudu Berlin,
Tel.: (030) 90 14-34 98/90 14-32 06

Weißer Ring, Tel.: (030) 833 70 60

Wildwasser e. V., Tel.: (030) 2 82 44 27

Savjetovališta za djevojke Berlin-Mitte Podrška
svjedokinjama djevojaka koje su bile žrtve seksualnog
nasilja i odlučile podnijeti prijavu.

**Tauwetter, utočište za muškarce koji su kao
dječaci bili seksualno zlostavljani**

Tel: (030) 693 80 07, utorak 16–18 sati ponedjeljak
10–13 sati i četvrtak 17–19 sati

Savjetovališta za počinitelje obiteljskog nasilja

Beratung für Männer – gegen Gewalt

Tel.: (030) 785 98 25, Mobitel: 0170/380 18 14

Berliner Zentrum für Gewaltprävention –

BZfG e. V./Berlinski centar za prevenciju nasilja

Tel.: (030) 95 61 38 38

Savjetovališta za lezbijke i homoseksualce:

Lesbenberatung/Savjetovališta za lezbijke

Tel.: (030) 217 27 53

Maneo

Savjetovališta za homoseksualce i biseksualce

Tel.: (030) 216 33 36

svakodnevno od 17 do 19 sati

Ostala savjetovališta:

Stop Stalking

Albrechtstrasse 8

12165 Berlin

Tel. 030 22 19 22 000

info@stop-stalking-berlin.de

Paargewalt gemeinsam beenden
Obiteljsko savjetovanište Mitte

Große Hamburger Str. 18

10115 Berlin

Tel. (030) 66 633 470

Familienberatung.mitte@caritas-berlin.de

Savjetovanje i zaštita djece i njihovih obitelji
poslije doživljenog nasilja

Kind im Blick

Briesestraße 15

12053 Berlin

Tel. 0151 14 64 87 55

Gewaltschutzambulanz Charité/Ambulanta za
zaštitu od nasilja

Birkenstraße 62, Hs. N

10559 Berlin

Tel.: (030) 450 570 270

Faks: (030) 450 7 570 270

gewaltschutz-ambulanz@charite.de

www.gewaltschutz-ambulanz.charite.de

Centralno telefonsko prvo savjetovanje u Berlinu

BIG HOTLINE

030.611 03 00

Bei häuslicher Gewalt · Hilfe für Frauen und ihre Kinder

dostupno svaki dan – također vikendom i blagdanima – **od 8–23 sata**. Po potrebi se uključuju prevoditeljice.

Djelatnice BIG Hotline savjetuju žene koje dožive obiteljsko nasilje kao i osobe iz njihova okruženja. Stručnjaci koji zbog svoje profesionalne djelatnosti imaju pitanja o obiteljskom nasilju također se mogu obratiti BIG Hotline. Djelatnice BIG Hotlinea interveniraju primjerice u slučaju krize, posreduju pri smještaju u sigurnim kućama i kod drugih ustanova za pružanje podrške. Osim toga daju informacije o policijskim i pravnim mogućnostima. Dodatno je moguća i Mobilna intervencija: Ako telefonsko savjetovanje nije dostatno, djelatnica BIG Hotline pruža savjete na licu mjesta.

BIG Hotline ostvaruje se u uskoj suradnji sa stručnim savjetovaništima i intervencijskim centrima: Frauentreffpunkt, Frauenraum, Tara, Bora i Interkulturelle Initiative

**Obiteljsko nasilje nije privatna stvar!
Potražite pomoć za sebe i svoju djecu!**

030.611 03 00